Camelia Nistor

Lobby în Uniunea Europeană

Practici profesionale

CAMELIA NISTOR

LOBBY ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Practici profesionale

CAMELIA NISTOR

LOBBY

ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Practici profesionale

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ
2021

Referenţi ştiinţifici:

Prof. univ. dr. Vasile Pușcaș, ***Universitatea Babeș-Bolyai***

Prof. univ. dr. Ovidiu Pecican, ***Universitatea Babeș-Bolyai***

Conf. univ. dr. Mircea Brie, ***Universitatea din Oradea***

Conf. univ. dr. Simion Costea, ***Universitatea Petru Maior – Târgu Mureș***

ISBN 978-606-37-1315-6

Universitatea Babeş-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruţa Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@ubbcluj.ro
http://www.editura.ubbcluj.ro

Cuprins

Argument

Experiența academică și profesională de cincisprezece ani acumulată la Bruxelles a fost în strânsă legătură cu fenomenul de lobby, pe care am început să îl urmăresc, deci, cu un deosebit interes, mai cu seamă din anul 2007.

Atât în cadrul instituțiilor europene (Comisia Europeană, Parlamentul European) sau în mediul de consultanță în aria afacerilor europene, la Bruxelles, cât și în plan academic la Bruxelles, respectiv, în sens mai larg, la nivel european și internațional, am avut posibilitatea de a aprofunda fenomenul de lobby, în general, precum și fenomenul de lobby de la nivelul UE, în particular. Astfel, de mare însemnătate au fost, pe de o parte, dobândirea viziunii din interior a sistemului analizat, iar, pe de o altă parte, accesul la fonduri bibliotecare valoroase puse la dispoziție, spre exemplu, de Biblioteca Comisiei Europene, a Parlamentului European sau a Université Libre din Bruxelles.

În anul 2017 am publicat partea teoretică din teza de doctorat cu titlul „Lobby și Procesul Decizional Comunitar", coordonată de către Prof. Univ. Dr. Vasile Pușcaș, de la Universitatea Babeș-Bolyai, din Cluj-Napoca, în cartea cu titlul „Lobby în Uniunea Europeană – Perspective teoretice. Strategii".

Prin prisma interacțiunii intense cu studenții, din ultimii ani, în cadrul cursurilor, seminariilor și a altor activități

academice, din România și din străinătate, am constatat că perspectiva practică, la rândul său, reprezintă un element tot mai important, în viața academică și nu numai, în ceea ce privește analizarea și înțelegerea unui anumit fenomen ori domeniu în sine.

Așadar, lucrarea de față, care cuprinde partea practică a tezei de doctorat mai sus-menționate, își propune să ofere o abordare a fenomenului de lobby prin prisma unor strategii și practici profesionale relevante, din dorința de a contribui la aprofundarea acestuia, în rândul studenților, precum și a publicului larg.

Introducere

„Bruxelles” și „lobby” sunt doi termeni care, în cadrul mecanismului decizional comunitar, se întrepătrund puternic, aproape confundându-se, uneori. Pe scurt, lobby-ul se referă la încercarea de a influența procesul legislativ (acțiuni, politici publice, decizii guvernamentale), de către actori societali / grupuri de interese, fiind parte integrantă a arenei decizionale la nivelul Uniunii Europene, o componentă instituționalizată, chiar, a acesteia. Desigur, pentru a înțelege mai bine complexitatea procesului decizional, este nevoie și de o analiză atentă a fenomenului de lobby și a implicațiilor sale.

Există o mare diversitate de actori implicați în pregătirea și implementarea de acțiuni / campanii de lobby ca, de pildă, reprezentanți ai sectorului corporatist, ai unor asociații, federații, ONG-uri, organizații internaționale, organe consultative europene etc. Asemenea dialoguri și posibile parteneriate stabilite între actorii de lobby și actorii decizionali pot să își aducă aportul privitor la consolidarea credibilității politice din spațiul Uniunii Europene și nu numai. Pentru fiecare din cele două părți implicate, o astfel de relație poate fi benefică: politicienii ori funcționarii publici pot câștiga expertiză și, totodată, legitimitate, iar grupurile de interese pot căpăta acces la factorii decizionali și la informații esențiale

despre politici publice, scopul urmărit fiind influențarea acestora.

Fenomenul de lobby este, uneori, perceput în sens peiorativ, în astfel de cazuri fiind asociat cu ideea de corupție, de șantaj politic ori de privilegii oferite anumitor grupuri de interese, în detrimentul altora. Fenomenul de lobby își are, la rândul său, propriile neajunsuri – anumite derapaje pot să apară, o serie de îmbunătățiri fiind, firește, necesare. Este, însă, esențial a se înțelege rolul fundamental al lobby-ului în cadrul unui sistem democratic în ceea ce privește eficientizarea, legitimizarea și transparentizarea funcționării statului democratic în cadrul mecanismului decizional, în ansamblul său. Existența actului de lobby permite societății civile să își exprime opiniile, viziunea, expectanțele, argumentele ori, după caz, soluțiile propuse în raport cu elaborarea a diferite politici publice, o abordare, deci, mai incluzivă, care să nu cuprindă doar actorul politic, ci și reprezentantul societății civile. Această formă de relație ‚Putere – Societate Civilă', această punte de legătură, atâta vreme cât este creată în mod autentic, transparent și responsabil, este în măsură să aducă beneficii substanțiale la nivelul unei societăți democratice.

Pe lângă argumentul și scurta introducere de față, primul capitol al cărții conține o sinteză a părții teoretice din teza de doctorat pentru conturarea unui cadru general înainte de a aborda fenomenul de lobby și din perspectivă practică. Astfel, au fost avute în vedere aspecte precum definirea și contextualizarea fenomenului de lobby, formularea de politici publice în Uniunea Europeană, instituționalizarea grupurilor

de interese la Bruxelles, relația dintre instituțiile europene și actorii de lobby în cadrul procesului decizional comunitar ori metode și instrumente aplicate în lobby-ul comunitar.

Apoi, se regăsește componenta mai amplă a lucrării, ce constă dintr-un studiu de caz – este vorba despre analiza unei campanii de lobby, în cadrul dosarului ‚biocombustibili', derulate la nivelul Uniunii Europene, cu scopul influențării factorului decizional comunitar – și din două seturi de interviuri cu experți în domeniul lobby-ului și al procesului decizional comunitar, respectiv în sectorul biocombustibililor. Aceste materiale, realizate în cadrul cercetării doctorale, oferă o serie de practici profesionale relevante și în prezent. Înspre final, au fost adăugate o serie de concluzii și notele bibliografice aferente.

Desigur, pe de o parte, studiul de caz despre una dintre cele mai complexe campanii de lobby de la nivelul UE, pe de o altă parte, interviurile cu experți, din Bruxelles, precum și din plan internațional, au fost realizate pentru a accentua dimensiunea practică în vederea analizării fenomenului de lobby. Consider că părerile exprimate de către experții internaționali care au participat la interviuri și cărora le sunt profund recunoscătoare pentru contribuția lor, conferă un plus de valoare și de relevanță lucrării de față.

Am convingerea că este nevoie de o mai bună înțelegere a fenomenului de lobby și a importanței sale pentru mecanismul decizional de la nivelul unei societăți democratice.

Camelia Nistor este expert în Comunicare și Doctor în Relații Internaționale și Studii Europene, fiind autoarea unei teze de doctorat pe tema lobby-ului european. Este absolventă a Universității Babeș-Bolyai și a Universității Robert Schuman, Strasbourg, Franța. Deține o diplomă de licență în Jurnalism și Științele Comunicării, respectiv două diplome de masterat, în Relații Internaționale.

În ultimii 15 ani a trăit la Bruxelles, acumulând expertiză profesională în Comunicare UE / Internațională, Public Affairs, Lobby-ul UE. A lucrat timp de cinci ani în cadrul Secretariatului General al Comisiei Europene, Bruxelles, totodată la Parlamentul European, în mediul de consultanță, respectiv ca membru al Public Affairs Council, una dintre cele mai mari asociații de profil la nivel global.

În prezent, activează în spațiul universitar european, predând cursuri în ariile sale de specializare în campusuri universitare din Bruxelles, Anvers, Amsterdam, Zurich, Geneva, Milano, Barcelona, Madrid, Tokyo. Începând din 2016, este cadru didactic asociat la Departamentul de Studii Internaționale și Istorie Contemporană, Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai.

ISBN: 978-606-37-1315-6